

Grip op (alle?) algoritmes

Visie en agenda

Gemeente Nijmegen

art 5.1, lid 2, e Woo

Algoritmes zijn 'hot'

- Rekenkamer
- Ministerie van BZK
- G4-gemeenten + provincies en uitvoeringsorganisaties
- VNG-realisatie
- Norea
- Autoriteit Persoonsgegevens
- College voor de rechten van de mens
- Universiteiten
- Europese Commissie

Wat is een algoritme?

Onze werkdefinitie: “een set aan logische regels en instructies gericht op het oplossen van een probleem of bereiken van een doel, door interpretatie en vertaling van data.”

- Wiskundig / op logica gebaseerd
- Gebruikt data en levert data
- Niet beperkt tot software
- Gericht op oplossen van probleem of bereiken van een doel

Algoritmes zijn overal

Een algoritme maakt nog geen algoritmisch systeem

- Algoritmes kunnen als extra kennisbron gebruikt worden, naast informatie uit de praktijk en eigen kennis
- Algoritmes kunnen stappen automatiseren, zonder de koppeling te leggen naar de inhoud van het handelen of besluiten

Wat maakt dan een algoritmisch systeem?

- Uitvoering en besluitvorming verloopt vrijwel automatisch (van meting/formulier tot besluit)
- Geen andere informatie-input dan wat gemeten of vastgelegd wordt

Voorbeelden:

- Snelheidsovertreding rood licht
- Automatische verlichting kantoren

Hoe om te gaan met gebruik algoritmes?

- Manifest 'Open en Weerbaar' is al de basis
 - Zorg dat het nut van algoritmische systemen duidelijk en uitlegbaar is
 - Zorg dat inwoners inzicht hebben in de uitgangspunten en beslisregels
 - Zorg dat data die ingewonnen wordt op orde is en systemen veilig zijn
 - Zorg voor input/feedback voor ambtenaren buiten de data, geen volledig automatische besluitvorming
 - Zorg voor een praktijktest met betrokken ambtenaren en inwoners
- Gebruik maken van onderzoek en nieuwe instrumenten, voor:
 - Ontwikkeling
 - Besluitvorming
 - Beoordeling en toetsing
 - Beheer
- Europese regulering in de gaten houden (over 2 à 3 jaar)

Situatie in Nijmegen

- Manifest ‘Wij zijn open en weerbaar’ is steeds als basis gebruikt bij zelflerende algoritmes:
 - Altijd eerst getest op meerwaarde en risico
 - Altijd informatie-input buiten het algoritme gecreëerd (toets in de praktijk)
 - Modellen en algoritmes worden actueel gehouden
- Regelgebaseerde algoritmes (beslisbomen, “als, dan”) zijn veel ouder en verweven in de gemeentelijke uitvoering
- *Zelflerende* algoritmes worden vooral gebruikt bij nieuwe taken, met het manifest als basis.

Agenda voor vervolg

- Verbeteren van kennis en bewustwording over algoritmische systemen binnen de gemeentelijke organisatie
- Inventariseren en evalueren van bestaande algoritmische systemen
- Mede-ontwikkelen of overnemen van praktische instrumenten om algoritmische systemen te ontwikkelen, kopen, in te zetten in de praktijk en te beoordelen
- Nieuwe ontwikkelingen verder begeleiden om negatieve aspecten van algoritmisering te beheersen en de positieve ervan te bestendigen